

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง โฆษณาคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำปิดประกาศที่กรมวิชาการเกษตร และที่ในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วันนับแต่วันปิดประกาศ นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้มายื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชของข้าวโพด พันธุ์เทียนอยุธยา ๖๐ จำนวน ๑ พันธุ์ ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ซึ่งกรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพันธุ์พืชดังกล่าว ให้ทราบโดยทั่วกัน ปรากฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิสูจนว่าการยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๙๔๐-๗๒๑๔ ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันปิดประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(นางสาววารภรณ์ พรหมพจน์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

ข้าวโพด (*Zea mays* L.)

พันธุ์เทียนอยุธยา ๖๐

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
 ที่อยู่ เลขที่ 60 หมู่ที่ 3 ตำบลหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รหัสไปรษณีย์ 13000
 โทรศัพท์ 035-709-080

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ข้าวโพดเทียน พันธุ์เทียนอยุธยา ๖๐ เป็นพันธุ์สังเคราะห์ (synthesis variety) ได้จากการผสมรวมสายพันธุ์แท้ที่ผ่านการคัดเลือกและทดสอบสมรรถนะการรวมตัวของสายพันธุ์ พันธุ์กรรมภายในประชากร ได้จากการผสมรวมสายพันธุ์แท้ที่มีประวัติการคัดเลือกจากข้าวโพดเทียน พันธุ์เทียนบ้านเกาะ พันธุ์เทียนสวรรค์ และพันธุ์ผสมกลับของข้าวโพดหวานพันธุ์อินทรี 1 กับเทียนบ้านเกาะ การปรับปรุงพันธุ์ดำเนินงานที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ในปีงบประมาณ 2554-2558 มีขั้นตอนการปรับปรุง คือ สกัดและคัดเลือกสายพันธุ์แท้ด้วยวิธีมาตรฐาน คัดเลือกต้นและผสมตัวเองจากประชากรข้าวโพดเทียน พันธุ์เทียนบ้านเกาะ (TBK) พันธุ์เทียนสวรรค์ (TSW) และพันธุ์ผสมกลับของข้าวโพดหวานพันธุ์อินทรี 1 กับเทียนบ้านเกาะ (INS/TBK/TBK) จำนวน 5 ชั่วรุ่น และในชั่วรุ่นที่ 3 ได้ทดสอบสมรรถนะการผสมทั่วไปของสายพันธุ์กับตัวทดสอบที่มีฐานพันธุกรรมกว้างประมาณ 4 ประชากร คัดเลือกได้สายพันธุ์อินเบรดชั่วที่ 5 จำนวน 101 สายพันธุ์ จากนั้น สกัดสายพันธุ์และทดสอบสมรรถนะการผสม โดยการผสมตัวเองเพื่อเพิ่มความคงตัวทางพันธุกรรมและผสมกับตัวทดสอบ 3 สายพันธุ์ ได้แก่ TBK(S5)-17-1-1-1 (A) TKKU1(S5)-7-2-1-1 (B) และ TSW (S5)-23-2-1-1-1 (C) ปลูกผสมทดสอบ (top cross progenies) วิเคราะห์ประเมินสมรรถนะการผสมและจัดกลุ่มสายพันธุ์เพื่อสร้างพันธุ์สังเคราะห์ สามารถคัดเลือกสายพันธุ์อินเบรดชั่วที่ 6 จำนวน 6 สายพันธุ์ จากกลุ่มที่มีความดีเด่นมากกว่าพ่อแม่ (heterosis) กลุ่ม A และ B นำสายพันธุ์ที่คัดเลือกขยายพันธุ์โดยการผสมภายในสายพันธุ์ (sibbing/sibmating : sibs) ได้สายพันธุ์พ่อแม่ 6 สายพันธุ์ เพื่อผสมรวมเป็นพันธุ์สังเคราะห์ ดังนี้ INS/TBK/TBK (S6)-13-1-3-1-1(B) (RSTi#1), INS/TBK/TBK(S6)-26-1-2-1-1(B) (RSTi#3), TBK(S6)-11-1-1-1-1(B) (RSTi#5), TBK(S6)-16-1-1-1-1(B) (RSTi#6), TSW(S6)-20-2-1-1-1(B) (RSTi#9) และ TSW(S6)-20-3-1-1-1(B) (RSTi#10) ต่อมาจึงผสมเพื่อประกอบรวมเป็นพันธุ์สังเคราะห์ นำสายพันธุ์ทั้ง 6 สายพันธุ์ปลูกและผสมแบบพบกันทั้งหมด (diallel crossing) นำเมล็ดลูกผสมที่ได้ทุกคู่ผสม คู่ผสมละ 500 กรัม คลุกรวมกัน (balance seed) ได้เป็นพันธุ์สังเคราะห์ชั่วที่ 1 (Syn1) ให้อัตราประชากร Syn#3AB (Syn1) ปลูกในแปลงแยกอิสระ ให้ผสมกันอย่างสุ่มภายในประชากร (random mating) เก็บเมล็ดที่ได้เป็นพันธุ์สังเคราะห์ชั่วที่ 2 (Syn2) รหัสประชากร Syn#3AB (Syn2) ทดสอบผลผลิตและบันทึกลักษณะประจำพันธุ์ ทดสอบ 3 ฤดูปลูก ได้แก่ ช่วงฤดูฝน ระหว่างเดือนกันยายนถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2558 ฤดูหนาว

ระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2558 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 และระหว่างเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2559 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 ผลการทดสอบพันธุ์และทดสอบการยอมรับจากผู้บริโภค พบว่าประชากร Syn#3AB (Syn2) เป็นประชากรที่ให้ผลผลิตสูง ลักษณะทางการเกษตรและลักษณะฝักอยู่ในเกณฑ์ดี ผู้บริโภคให้การยอมรับทั้งรูปลักษณ์และรสชาติ จึงตั้งชื่อพันธุ์สังเคราะห์ Syn#3AB (Syn2) เป็นข้าวโพดเทียนพันธุ์เทียนอยุธยา ๖๐ ตามชื่อจังหวัดและปีที่ยื่นขอหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย ข้าวโพด ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Zea mays</i> L. ชื่อวงศ์ Poaceae พืชไร่
ราก	ระบบรากฝอย (fibrous root system) มีรากค้ำยันเป็นรากพิเศษ (adventitious root) เจริญออกมาจากบริเวณข้อ สีเขียว
ต้น	ลำต้นตรง ความสูงต้นวัดจากระดับคอดินถึงข้อใบธง สูงประมาณ 165 – 180 เซนติเมตร โคนต้นในระยะใบแรกคลี่มีสีม่วงเรื่อ ๆ
ใบ	ใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับ รูปแถบ ใบรองฝัก กว้าง 6.5 เซนติเมตร ใบแรกรูปใบพาย ใบแรกเหนือฝักค่อนข้างตรง มุมของใบเหนือฝักทำมุมแหลมกับลำต้น กาบใบสีเขียว
ดอก/ช่อดอก	ดอกแยกเพศร่วมต้นต่างช่อ ช่อดอกเพศผู้เป็นแบบช่อแยกแขนง (panicle) ออกที่ยอด ก้านช่อดอกเหนือใบธงยาว 7 เซนติเมตร ช่อดอกกว้างประมาณ 25 เซนติเมตร ยาวประมาณ 25 เซนติเมตร แตกแขนงประมาณ 12 แขนง กาบดอกย่อยหรือกาบช่อย่อย (glume) สีเขียว โคนกาบดอกย่อยสีเขียว เปลือกดอกย่อยหรือกาบล่าง (lemma) สีขาว เกสรเพศผู้ 3 อัน อับเรณูสีเขียว ช่อดอกเพศเมียแบบช่อเชิงลด (spike) มีกาบหุ้มหลายกาบ ออกตามซอกใบ ดอกย่อยเกือบไร้ก้าน (sessile) เรียงเป็นแถวตามยาวหลายแถว เส้นไหมหรือก้านเกสรเพศเมีย (style) สีเขียว
ผล	ฝักบนสุด ความกว้างรวมเปลือก 5 – 6 เซนติเมตร ยาว 20 – 30 เซนติเมตร ความกว้างไม่รวมเปลือก 2.5 – 3.5 เซนติเมตร ยาว 12 – 15 เซนติเมตร รูปร่างฝักทรงกระบอก ผลย่อยแบบผลแห้งเมล็ดติด (caryopsis) สีเหลืองอ่อน เรียงเป็นแถวตรง 10 – 12 แถว สันด้านบนและผิวด้านตรงข้ามคัพภะสีเหลืองอ่อน ชังหรือแกนกลางสีขาว
ลักษณะอื่น ๆ	<ol style="list-style-type: none"> 1. อายุที่ช่อดอกเพศผู้เริ่มบาน ประมาณ 38 – 40 วัน หลังให้น้ำครั้งแรก 2. อายุการออกไหม 50 เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนต้นทั้งหมด ประมาณ 39 – 42 วัน หลังให้น้ำครั้งแรก 3. น้ำหนักฝักสดหลังปอกเปลือก 70 -90 กรัม 4. น้ำหนัก 1,000 เมล็ด จากกลางฝักที่ความชื้น 10 เปอร์เซ็นต์ หนัก 190 กรัม 5. แป้งในเมล็ดเป็นแป้งชนิดข้าวเหนียว 6. ผลผลิตเฉลี่ย 1.5 ตัน/ไร่ น้ำหนักฝักไม่รวมเปลือกเฉลี่ย 1 ตัน/ไร่ 7. ฝักดีเฉลี่ย 12,000 ฝัก/ไร่ (ทดสอบที่อัตราปลูก 10,600 ต้น/ไร่)

ข้าวโพดพันธุ์เทียนอยุธยา ๖๐